

Any acadèmic	2013-14
Assignatura	22124 - Ciències Socials i la seva Didàctica II (Història)
Grup	Grup 2, 1S, GEDP, GEP2
Guia docent	A
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Assignatura	22124 - Ciències Socials i la seva Didàctica II (Història)
Crèdits	1.68 presencials (42 hores) 4.32 no presencials (108 hores) 6 totals (150 hores).
Grup	Grup 2, 1S, GEDP, GEP2(Campus Extens)
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professors	Horari d'atenció alumnat					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Maria Jesús Castro Valdomar xus.castro@uib.es	09:00h	10:00h	Dimarts	02/07/2013	30/07/2013	BF05
	15:00h	16:00h	Dimarts	23/09/2013	26/01/2014	BF05
						Ramon Llull
	12:00h	13:00h	Dimecres	17/02/2014	30/07/2014	BF05
						Ramon Llull

Titulacions on s'imparteix l'assignatura

Titulació	Caràcter	Curs	Estudis
Grau d'Educació Primària (Pla 2009)	Obligatòria	Tercer curs	Grau
Grau d'Educació Primària (Pla 2013)	Obligatòria	Tercer curs	Grau

Contextualització

Ciències socials i la seva didàctica II (Història) es una de les dues assignatures del mòdul 2.2. Ciències Socials i la respectiva matèria Ciències Socials del Grau d'Educació Primària. Ha estat assignada a la Secció d'Història del Departament de Ciències Històriques i Teoria de les Arts de la UIB. La ubicació en el Pla d'estudis dels continguts d'Història el curs següent als continguts de Geografia, facilitarà al nostre alumnat el seu estudi, comprensió i aplicació a Primària en un marc temporal (significatiu) i cronològic (formal). La selecció dels continguts, la bibliografia i recursos didàctics i les activitats d'ensenyament-aprenentatge previstes són tendents a donar a l'alumnat universitari d'aquest Grau els referents científics actuals de les Ciències Històriques i la Teoria de les Arts i les eines didàctiques més directament relacionades amb els requeriments dels continguts historicoartístics de l'Educació Primària: significatius i comprensibles per l'alumnat de 6 a 12 anys, bàsics i facilitadors de la comprensió dels continguts de les mateixes ciències a la Secundària Obligatòria i al Batxillerat.

La informació docent sobre Història social, Antropologia històrica, Història del gènere, Història de les dones, Història de la infància, Història de la família, Història de la vida quotidiana, Història del present, Història oral, Història social de l'Art, totes elles, si escau, amb aproximacions locals, europees i mundials, contribuiran de forma integrada a l'estudi dels canvis i la continuïtat de la família humana en la seva entitat organitzativa socioeconòmica i cultural i el seu devenir cronològic. Això és imprescindible en l'actual context

Any acadèmic	2013-14
Assignatura	22124 - Ciències Socials i la seva Didàctica II (Història)
Grup	Grup 2, 1S, GEDP, GEP2
Guia docent	A
Idioma	Català

educacional, on la població escolaritzada té origen multicultural i moltes nacionalitats, en un present on els viatges familiars i les xarxes d'informació i comunicació acosten al gran món el nostre microcosmos.

L'alumnat d'aquest curs obtindrà alhora els coneixements científics de l'assignatura amb la màxima actualitat i la pràctica aplicativa amb recursos reals i virtuals en relació amb les competències del Grau i els resultats d'aprenentatge.

Requisits

Competències

En aquesta assignatura, per tal d'obtenir els resultats d'aprenentatge prevists, treballarem en principi totes les competències específiques didàctico-disciplinars de tipus històricoartístic i antropològic de la matèria Ciències Socials que figuren a la documentació completa del Grau d'Educació Primària, epígraf 5.4.9.i (inclosa la continuïtat de les competències integradores dels coneixements geogràfics i històrics: 2.2.3, 2.2.11 i 2.2.19, tot excloent-ne la 2.2.11, exclusiva de Geografia).

Específiques

1. 2.2.5. Fomentar l'educació democràtica de la ciutadania i la pràctica del pensament social crític.
2. 2.2.9. Comprendre i les categories temporals i cronològiques del procés històric.
3. 2.2.10. Aprendre a utilitzar de forma adient el vocabulari específic històric i artístic en els contextos pertinents.
4. 2.2.17. Distingir els diferents conceptes temporals i relacionar-los amb els criteris històrics, les unitats i les eines de mida i representació cronològiques respectives.
5. 2.2.18. Iniciar l'alumnat en el coneixement de les organitzacions socioeconòmiques de la espècie humana, les seves activitats i devenir en relació als descobriments i les innovacions tecnològiques i científiques al llarg de la història.

Genèriques

1. 2.2.2. Conèixer el curriculum escolar de les CCSS.

Continguts

Els continguts de la matèria es distribueixen en dos tipus principals: continguts disciplinars i continguts didàctics.

Continguts temàtics

1. Teoria i Metodologia de la Història

- 1.1. La Història. L'objecte científic. Mètodes històrics. Documentació històrica i el seu ús per al coneixement del passat. Jaciments, arxius, museus. Les ciències històriques sectorials i els enfocaments adients per als continguts històrics i artístics de l'Educació Primària.

Any acadèmic	2013-14
Assignatura	22124 - Ciències Socials i la seva Didàctica II (Història)
Grup	Grup 2, 1S, GEDP, GEP2
Guia docent	A
Idioma	Català

1.2. Història social, Antropologia Històrica, Història del gènere, Història de les dones, Història de la infància, Història de la família, Història de la vida quotidiana, Història del present, Història oral, Història local, Història social de l'Art. Cronologia i cronografia. Cartografia històrica.

1.3. El temps històric: criteris, unitats i convencions de la cronologia i la periodització històriques. Cronologia, cronografia i cartografia històrica significatives.

2. Societats humanes. Paradigmes i desenvolupament històric

2.1. Alguns tipus de societats en l'àmbit mundial i el seu desenvolupament històric.

2.1.1. Societats recolecto-depredadores

2.1.2. Societats agràries (horticultores, agricultores)

2.1.3. Societats esclavistes

2.1.4. Societats feudals

2.1.5. Societats capitalistes

2.1.6. Societats industrials

2.1.7. Societats democràtiques

2.1.8. Societats actuals

2.2. Estudi dels canvis i la continuïtat en la vida quotidiana, mentalitat i interpretació del món en les societats estudiades,

3. Didàctica de la història per l'Educació Primària

3.1. Quina Història per a l'Educació Primària. Marc legal de referència. Documentació curricular. Continguts de les àrees de coneixement relacionades: Coneixement del medi (social i cultural), Educació para la Ciutadania i Drets Humans, i alguns aspectes de les Àrees d'Educació Artística (tècniques) i Matemàtiques (cronografia i cronologia). Coneixement dels blocs de contingut implicats, especialment dels 4 i 5 de CMNSC i els 2 i 3 d'Educació per a la Ciutadania i els Drets Humans.

3.2. Criteris i enfocaments didàctics

3.2.1. Criteris

Criteris de selecció de continguts.

Criteris de seqüenciació de continguts.

3.2.2. Enfocaments

Enfocaments cronològics: Sincronia, diacronia regressiva, diacronia progressiva.

Enfocaments temàtics

Enfocaments holístics o significatius: l'enfocament de gènere, l'enfocament d'edat, l'enfocament basat en interessos i l'enfocament basat en drets humans.

4. Tècniques i estratègies d'aplicació a propostes del processos d'ensenyament aprenentatge

4.1. Desenvolupament de continguts i aplicació d'habilitats didàctiques a alguns del continguts de la Història i de les seves manifestacions socioeconòmiques, polítiques i culturals.

4.1.1. Tècniques i estratègies d'integració i seqüenciació de continguts per cicles: les històries personals, familiars i locals. Recursos.

4.1.2. Tècniques i estratègies d'integració de continguts de CCSS : Lectura diacrònica (directa o indirecta, real o virtual) del paisatge històric. Recursos.

Any acadèmic	2013-14
Assignatura	22124 - Ciències Socials i la seva Didàctica II (Història)
Grup	Grup 2, 1S, GEDP, GEP2
Guia docent	A
Idioma	Català

4.1.3. Exemple de proposta de programació de procés d'ensenyament-aprenentatge

Visita real o virtual al Castell de Bellver. Es preveu com a activitat integradora per a l'avaluació, i en el seu cas, obtenció de les competències de CCSS. Amés amés d'obra d'art paradigmàtica del gòtic, és la talaia privilegiada per l'estudi del paisatge històric de Ciutat de Mallorca i seu del Museu d'Història de la Ciutat en el marc dels paisatges emblemàtics de la Badia i de la Serra de Tramuntana. La contextualització al curriculum d'aquesta visita cobreix pràcticament tots els continguts referencials i la seva metodologia és extrapolable a altres processos.

Metodologia docent

La metodologia combinarà classes magistrals en Gran Grup (GG) (socràtiques i/o expositives), sempre amb recolzament de materials adients; les sessions de Grup Mitjà seran més interactives i promouran la participació i individualització de l'estudi i el seu registre a la Carpeta d'Aprenentatge

Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció
Classes teòriques	Classes magistrals	Grup gran (G)	F.- Obtenció dels coneixements teòrics del temari. M.- Classes magistrals socràtiques i/o expositives, amb utilització docent de les eines tecnològiques adients. Seguiment per part de l'alumnat, amb anotacions dels continguts i els suports dels mateixos i eventuais torns de preguntes
Seminaris i tallers	Seguiment de les propostes individuals de processos d'ensenyament-aprenentatge	Grup mitjà 2 (X)	F.- Avaluació contínua de la obtenció del nivell aplicatiu dels coneixements teòrico-pràctics del Tema 4 M.- Control i suport permanent del professorat
Classes pràctiques	Classes pràctiques d'aula	Grup mitjà (M)	F.- Aplicació dels coneixements teòrics, especialment els dels temes 1,2 i 3 M.- Mostració de recursos com DVD i materials didàctics <i>on line</i> , sobre aspectes generals dels continguts, com ara : <i>Somnus civitatis</i> , Web Arqueobalear, documentals històrics o antropològics, cronologies, materials didàctics en diversos suports sobre estudis personals, familiars i locals Anàlisi i avaluació de materials didàctics adients, com ara Guies de Museus i visites virtuals
Tutories ECTS		Grup petit (P)	F.- Control de la obtenció de les competències M.- Suport a demanda en les classes de grup mitjà o en les sessions de tutoria de la matèria

Activitats de treball no presencial

Any acadèmic	2013-14
Assignatura	22124 - Ciències Socials i la seva Didàctica II (Història)
Grup	Grup 2, 1S, GEDP, GEP2
Guia docent	A
Idioma	Català

Modalitat	Nom	Descripció
Estudi i treball autònom individual	Preparació proposta de procés d'ensenyament-aprenentatge	F.- Aplicació contínua dels aprenentatges teòrico-pràctics de tot el temari a la preparació de la proposta de procés d'ensenyament-aprenentatge individual
Estudi i treball autònom individual o en grup	Contextualització consultada del curriculum d'Educació Primària	F.- Contextualització dels continguts d'assignatura i matèria al curriculum d'Educació Primària i consulta de bibliografia i altres recursos en qualsevol format.

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut de l'alumnat i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Estimació del volum de treball

Modalitat	Nom	Hores	ECTS	%
Activitats de treball presencial		42	1.68	28
Classes teòriques	Classes magistrals	20	0.8	13.33
Seminaris i tallers	Seguiment de les propostes individuals de processos d'ensenyament aprenentatge	10	0.4	6.67
Classes pràctiques	Classes pràctiques d'aula	10	0.4	6.67
Tutories ECTS		2	0.08	1.33
Activitats de treball no presencial		108	4.32	72
Estudi i treball autònom individual	Preparació proposta de procés d'ensenyament-aprenentatge	54	2.16	36
Estudi i treball autònom individual o en grup	Contextualització consultada del curriculum d'Educació Primària	54	2.16	36
Total		150	6	100

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

L'avaluació serà contínua. Hi haurà una prova inicial que permetrà intervencions docents més ajustades a les necessitats de l'alumnat i, si escau, compensatòria de les carències informatives dels continguts científics disciplinars i dels didàctics. Hi haurà una prova de contingut disciplinar a mitjan semestre, i un control

Any acadèmic	2013-14
Assignatura	22124 - Ciències Socials i la seva Didàctica II (Història)
Grup	Grup 2, 1S, GEDP, GEP2
Guia docent	A
Idioma	Català

individual de la Carpeta d'Aprenentatge. La proposta individual final de Procés d'Ensenyament aprenentatge s'haurà de defensar per escrit a l'examen final amb ajut de la Carpeta d'Aprenentatge.

Classes magistrals

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Carpeta d'aprenentatge (No recuperable)
Descripció	F.- Obtenció dels coneixements teòrics del temari. M.- Classes magistrals socràtiques i/o expositives, amb utilització docent de les eines tecnològiques adients. Seguiment per part del·l'alumnat, amb anotacions dels continguts i els suports dels mateixos i eventuais torns de preguntes
Criteris d'avaluació	Recollir en la carpeta els continguts i treballar les consultes indicades per afegir-les a la Cd'A

Percentatge de la qualificació final: 25% per l'itinerari A

Seguiment de les propostes individuals de processos d'ensenyament aprenentatge

Modalitat	Seminaris i tallers
Tècnica	Proves d'execució de tasques reals o simulades (No recuperable)
Descripció	F.- Avaluació contínua de la obtenció del nivell aplicatiu dels coneixements teòrico-pràctics del Tema 4 M.- Control i suport permanent del professorat
Criteris d'avaluació	Formular per escrit individualment propostes de processos d'Ensenyament aprenentatge estàndar de l'assignatura, tenint en compte les orientacions metodològiques i els continguts estudiats a classe

Percentatge de la qualificació final: 15% per l'itinerari A

Classes pràctiques d'aula

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Informes o memòries de pràctiques (No recuperable)
Descripció	F.- Aplicació dels coneixements teòrics, especialment els dels temes 1,2 i 3 M.- Mostració de recursos com DVD i materials didàctics on line, sobre aspectes generals dels continguts, com ara : Somnus civitatis, Web Arqueobaleare, documentals històrics o antropològics, cronologies, materials didàctics en diversos suports sobre estudis personals, familiars i locals Anàlisi i avaluació de materials didàctics adients, com ara Guies de Museus i visites virtuals
Criteris d'avaluació	Consignar els continguts successivament recollits a les pràctiques (cronografies, cartografia històrica, tècniques i estratègies de promoció del sentit del temps, etc.), i aplicar-los a la proposta final de Procés d'ensenyament aprenentatge

Percentatge de la qualificació final: 15% per l'itinerari A

Tutories ECTS

Modalitat	Tutories ECTS
Tècnica	Proves orals (No recuperable)
Descripció	F.- Control de la obtenció de les competències M.- Suport a demanda en les classes de grup mitjà o en les sessions de tutoria de la matèria
Criteris d'avaluació	Participació

Percentatge de la qualificació final: 15% per l'itinerari A

Any acadèmic	2013-14
Assignatura	22124 - Ciències Socials i la seva Didàctica II (Història)
Grup	Grup 2, 1S, GEDP, GEP2
Guia docent	A
Idioma	Català

Preparació proposta de procés d'ensenyament-aprenentatge

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Carpeta d'aprenentatge (No recuperable)
Descripció	F.- Aplicació contínua dels aprenentatges teòrico-pràctics de tot el temari a la preparació de la proposta de procés d'ensenyament-aprenentatge individual
Criteris d'avaluació	Proposta final de procés d'Ensenyament-aprenentatge segons els requeriments

Percentatge de la qualificació final: 15% per l'itinerari A

Contextualització consultada del curriculum d'Educació Primària

Modalitat	Estudi i treball autònom individual o en grup
Tècnica	Carpeta d'aprenentatge (Recuperable)
Descripció	F.- Contextualització dels continguts d'assignatura i matèria al curriculum d'Educació Primària i consulta de bibliografia i altres recursos en qualsevol format.
Criteris d'avaluació	Consulta sistemàtica del context dels continguts de l'assignatura en el curriculum d'Educació Primària, preferentment en relació a les classes magistrals

Percentatge de la qualificació final: 15% per l'itinerari A

Recursos, bibliografia i documentació complementària

El criteri de selecció de la Bibliografia inicial (en qualsevol suport) i dels altres recursos és el d'afavorir l'aprenentatge teòric i pràctic dels continguts científics i didàctics d'Història directament útils, aplicables i adients per a l'Educació Primària, amb l'objectiu d'obtenir-ne els resultats d'aprenentatge relacionats amb les competències. El manual del Dr. Fontana té una estructura temàtica i àmbit universal, mentre que l'obra dirigida pel Dr. Borja de Riquer té una concreció identitària i un contingut molt complet, tant històric com cultural: inclou vida quotidiana, gènere i infància, índex analític i cronologia en cada volum i un volum específic de cartografia històrica; d'àmbit intermig entre les dues citades, l'obra dirigida pel Dr. García de Cortázar proporciona eines per a l'obtenció de les competències integradores 2.2.3, 2.2.11, 2.2.15. Les altres obres tracten continguts fonamentals de les Ciències històriques sectorials, que són objecte d'ensenyament-aprenentatge en l'Educació Primària i que de vegades no es recullen en moltes obres generals.

Algunes obres sobre valors i enfocament crític dels continguts es proposen per treballar el pensament divergent i la capacitat crítica pròpies del perfil de títol.

Finalment, es relacionen recursos de l'entorn social i cultural significatiu i materials didàctics que apliquen els principis constructivistes: tots ells seran objecte d'anàlisi i avaluació en les classes de GM.

Bibliografia bàsica

ARÓSTEGUI, Julio (2001) *La investigación histórica: teoría y método* Ed. Crítica, Madrid
í.d.í.d. (2004): *La historia vivida: sobre la historia del presente*. Alianza Ensayo, Ed. Alianza, Madrid
BORRÁS, José María (dir) (1996): *Historia de la infancia en la España contemporánea (1834-1936)*, MTAS/Fundación Germán Sánchez Ruipérez, Madrid
DUBY, Georges, i PERROT, Michelle (codir) (1990-1993): *Historia de las mujeres*, Ed. Taurus, Madrid
DUNCAN, David E. (1999): *El calendario*, Emecé ed., Barcelona
FOLGUERA, Pilar (1994): *Cómo se hace historia oral*, EUEMA, Universidad Complutense, Madrid
FONTANA, Josep (1997): *Introducció a l'estudi de la història*, Ed. Crítica, Nous instruments Universitaris, Barcelona

Any acadèmic	2013-14
Assignatura	22124 - Ciències Socials i la seva Didàctica II (Història)
Grup	Grup 2, 1S, GEDP, GEP2
Guia docent	A
Idioma	Català

MILICUA, Josep, dir. (1988): *Història Universal de l'Art*, Planeta, Barcelona
MONESTIER, Martin (1999) *Los niños esclavos*, Ed. Alianza, Madrid
RIQUER, Borja de (dir) (1995-2008): *Història, societat, política i cultura dels Països Catalans*, (13 volums) Ed. Enciclopèdia Catalana, Barcelona (Inclou un volum de cartografia històrica)
VALLS, Rafael (1990) Vida personal y familiar de los alumnos como introducción al estudio de la historia (método y tiempo históricos), en *Didáctica de las ciencias experimentales y sociales*, n° 4, pàgs. 45-46
Revistes científiques digitals :
Hispania Nova

Bibliografia complementària

ARIÈS, Philippe; DUBY, Georges (dir) (1991,1995): *Historia de la vida privada*, Ed. Taurus, Madrid
BARCELÓ, Maria; ROSSELLÓ, Guillem (2009): *La casa gòtica a la Ciutat de Mallorca*, coed. IEB, Lleonard Muntaner, Palma
BURGUIÈRE, André (1991): *Diccionario de Ciencias históricas*, Ed. Akal, Madrid
GARCÍA DE CORTÁZAR, Fernando (dir) (2002): *La historia en su lugar: nueva historia de España*. Planeta, 2002, Barcelona
KINDER, H.: *Atlas Histórico Mundial*, 2 vols., Akal/Istmo, Madrid (2006)
MELIS, Lourdes; SERRA, Sebastià; VIVES, Antoni (2009): *Els Museus de les IIBB*, IEB, Palma
MURPHY, Julia (2011): *Más de 100 ideas para enseñar historia. Primaria y secundaria*. Sèrie Didàctica Ciències Socials, Col. Graó General, Ed. Graó, Barcelona
SAMPEDRO, José Luis (1999): *Con nombre y apellidos. Tratado de genealogía práctica*. Ed. Martínez Roca, Barcelona
SASTRE, Jaume (1997): *Alguns aspectes de la vida quotidiana a la Ciutat de Mallorca: època medieval*. IEB, Palma
SEBASTIÀ, Rafael i BLANES, Georgina (2000): El archivo y su didáctica, en Modelos, contenidos y experiencias en la formación del profesorado de Ciencias Sociales (PAGÉS, Joan; ESTEPA, Jesús; TRAVÉ, Gabriel, editors), pàgs. 235-252. Universidad de Huelva, Huelva
CD-rom: *Història de l'Art Català: L'Art Català des dels seus orígens fins a les tendències actuals* Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1999
Vocabulari d'Història de l'Art: castellà, català, francès, anglès (2006): Institut Joan Lluís Vives (Castelló), UIB Servei Lingüístic (Palma)

Altres recursos

*Bases de dades bibliogràfiques digitals i recursos electrònics enllaçats a la pàg. web de la Biblioteca de la UIB <http://biblioteca.uib.es/>

*Altres:

- Bases de dades sobre continguts històrics (Arqueobaleària)
- Bases de dades sobre continguts cronogràfics i de cartografia històrica
- Bases de dades de continguts artístics (especialment arquitectònics i iconogràfics)
- Eina d'ubicació i visionat de paisatges, monuments, etc.: Google Earth
- Sitis web d'institucions i organitzacions relacionades amb els continguts a treballar, tant de CC SS com de la seva didàctica, com ara:
UE, ONU, UNESCO
Arxiu del So i de la Imatge (Palma)
Museu de Mallorca
Asociación Universitaria de Profesorado de CCSS (amb referències bibliogràfiques de les ponències i comunicacions de Jornades i Congressos)

Any acadèmic	2013-14
Assignatura	22124 - Ciències Socials i la seva Didàctica II (Història)
Grup	Grup 2, 1S, GEDP, GEP2
Guia docent	A
Idioma	Català

* Fragments de films de temàtica històrica correctament ambientats.

* Documentals.

* Estudis familiars:

A) Bibliografia :

BALL, Edward (2000): *Esclavos en la familia*, Ed. Península,

MÉDICI, Lorenzo (2002): *Los Médicos: nuestra historia*, Ed. Plaza i Janés, Barcelona

PUIG I FERNÁNDEZ WEISS, José María (2009): *Leocadia Zorrilla de Weiss. La compañera de Goya y su descendencia hasta nuestros días*. DL: L-142-2009

B) Eines informàtiques per a reconstruccions familiars:

Family Tree Builder, Genoom

*Edicions digitals de premsa

*Materials didàctics per a l'Educació Primària

